

ဟူရိုက်ကီရိုက်လီကဝီကွီ ၂-၂

တၢ်သိၣ်တၢ်သီ

ABAA

ကျဲသနူ ဒီး တၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျါ

ကီရိုက်လီကဝီခဲလၢၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ ၁ မိၢ်ပတၢ် တၢ်မၤသကိးတၢ် သနူ

ကီရိုက် လီကဝီခဲလၢၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ် ၁ မိၢ်ပတၢ်မၤသကိးတၢ်သနူ

တၢ်မၤနီၣ်: လၢတၢ်မၤစၢၤပူၤကွီဖိ တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်, လီၤကဝီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တခါဒီးတခါ(LEA မ့တမ့ၢ် ကီရိုက်ကွီ) လၢအဒီးန့ၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ(၁)အကူၣ်(၁)(Title I, Part A) တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သးတဖျါဃီယုၣ်ဒီး, တၢ်သးလီၤပလိၣ်ယုၣ်ဒီး, ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤဆူ, မိၢ်ပလၢအဖိမၤသကိးတၢ်တဖၣ် လၢမိၢ်ပတၢ် တၢ်မၤသကိးတၢ် သနူ အလံာ်ပရၢ လၢအဟံာ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢအဘၣ်တၢ်လီၤဘၣ်အီၤဒ် တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤထီ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်မၤ အတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပူၢ် နီၣ်ဂံၢ် ၁၁၁၈ (က)(၂) (Section 1118(a)(2) (ကီရိုက်-မိၢ်ပတၢ်မၤသကိးတၢ်သနူ)အပူၤအသိး န့ၣ်လီၤ. ကျိၤကျဲသနူဒူးအိၣ်ထီၣ် အဲလ်အံၤအံၣ် အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိလၢ မိၢ်ပတၢ်မၤသကိးတၢ်အဂီၢ် ဒီးတဲဖျါထီၣ်မိၢ်ပတၢ် တၢ်မၤသကိးတၢ် အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်,ဒီး တၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး အဲလ်အံၤအံၣ် အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဆူထီၣ်အီၤဆူ ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့က ရၢ (SEA)အအိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

ဟူရိုက်ကီရိုက်ကွီ သးလီၤပလိၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢလၢၣ်တဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤ.

- ၁. ကီရိုက်လီကဝီကွီ ကကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, ဒီးကျိၤကျဲတဖၣ် လၢမိၢ်ပတၢ်လၢအဟံာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်တဖၣ်အဂီၢ် ယုၣ်ဒီးကွီလၢ အအိၣ်လၢ Title I, Part A အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤတဖၣ်, ဒ်အလီၤပလိၣ်လိာ်အသးဒီး တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤထီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤ(ESEA)အတၢ်သိၣ်တၢ်သီအကူ Section 1118 အသိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်, တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်, ဒီး ကျိၤကျဲတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤအီၤ ဒီး ကတဲာ်ကတီၤအီၤ လၢအအိၣ်ဒီး တၢ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးတၢ် လၢအအိၣ်ဒီးအခိပညိ ယုၣ်ဒီး မိၢ်ပလၢအဖိမၤသကိးတၢ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၂. ဒ်အယုၣ်ယိာ် လီၤပလိၣ်လိာ်အသးဒီး Section 1118 အသိးန့ၣ်, ကီရိုက်လီကဝီကွီ ကမၤသကိးတၢ်ဒီး အကွီတဖၣ် ဒ်သိးကမၤလီၤတံာ်ဝဲ တၢ်လီၤဘၣ်လၢကွီ တဖျါဒီးတဖျါအတီၢ်ဒဲၣ်ဝဲ မိၢ်ပတၢ်ဟံာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူတဖၣ် မၤလၢပုၤဝဲ တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤထီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤအ Section 1118(B) တၢ်လီၤတဖၣ်, ဒီး တခါဒီးတခါဟံာ်ယုၣ်ဒီး, ဒ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၤတမံၤအသိး, ကွီ-မိၢ်ပတၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ လၢအယုၣ်ယိာ်လီၤပလိၣ်လိာ်အသးဒီး တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤထီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤ အ Section 1118(D) အသိး န့ၣ်လီၤ.
- ၃. ဟူရိုက်ကီရိုက်လီကဝီကွီ ကဟံးန့ၣ်မူဒါ ဒ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသိး လၢကဒူးဟံာ်ယုၣ်ဝဲ မိၢ်ပတၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ အကီၢ်ရဲၣ်လီၤခဲလၢၣ် မိၢ်ပတၢ် တၢ်ဟံာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ် တၢ်တိာ်ကျဲၤ အပူၤ ဒ်အဖျါလၢ တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤထီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤ အ Section 1112 အပူၤအသိး န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပတၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲမုာ်အီၤဆူ တနံၣ်တဘျီဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်အိၣ်ဖိၣ် လၢအကဟံာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ ကီၢ်စဲၣ် တၢ်မၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် တၢ်မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤထီၣ်တၢ်တိာ်ကျဲၤ လၢအဘၣ်တၢ်ဆူထီၣ်အီၤဆူ ကလံၤထံးဒဲၣ်ခိထၣ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲကျိၤ အအိၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- ၄. ဟူရိုက်ကီရိုက်လီကဝီကွီ ကဟံးန့ၣ်မူဒါ ဒ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအသိး လၢကဒူးဟံာ်ယုၣ်ဝဲ မိၢ်ပတၢ်တဖၣ်လၢ တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ ကွီတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအကျိၤအကျဲအပူၤ ဒီး တီၤဖုၣ်ဒီးတီၤထီတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်မၤ အ Section 1116 အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီအပူၤ န့ၣ်လီၤ. တနံၣ်ဒီးတနံၣ် မိၢ်ပတၢ်တဖၣ် ကဘၣ်တၢ်ကွဲမုာ်အီၤလၢ အကဟံာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်တၢ်ပိာ်တဲသကိး လၢအအိၣ်ဒီးအခိပညိတဖၣ် လၢတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ ဒီး ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ အကဟံာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢအအိၣ်ဒီးအီၤတဖၣ် လၢအဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်ထံၣ်စိ,တၢ်မၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီ ကီရိုက်လီကဝီကွီ အမိၢ်ပတၢ် တၢ်ဟံာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ ဒီး အဝဲသ့ၣ် အနီၢ်တဂၤအကွီအပတီၢ် မိၢ်ပတၢ် တၢ်ဟံာ်ဖိၣ်မၤသကိးတၢ် တၢ်သိၣ်တၢ်သီသနူ ဟံာ်ယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီး ကွီ-မိၢ်ပတၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.

၅. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကို ကက်ကတီနဲ့ တာလီလါလ်သုတ်တဖ်အံ တာမာဘ်လိဖ်ဒုတာ၊ စးဖီကဟ် တာတိ စာမာစာ ငိး တာတိစာမာစာအဂုအဂါ လာအကမာစာ Title I, Part A ကိုတဖ် လာတာတိကျ ငိး ငုးအိတ်ထိတ် မိတ် တာမာသကိးတာ အတာဟူးတာဂဲလါ အတုလီတီလီ လာအကမာလဲထိတ်လဲထိတ် ပုကိုဖိအတာဖ်လိမာငိး တာတုထိတ်ထိတ်ဘး ငိး ကိုအတာဖ်တာမာတဖ် နှ်လီ.

တနံဒီးတနံ ကီရိုင်လီကဝီခဲလါ တာဂုခိတ်တိ ၁ တာဟုတ်ကူဟုတ်ဖး တာအိတ်ဖိုင် ကဘ်တာမာအီလါ မိတ် ပါအဂီ လာအကဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ လာတာပိတ်ထဲသကိးတာ လာအဘ်ထွဲဒီး ကရိုင်လီကဝီဒီး ကိုတဖျာ ငိးတဖျာ အတာပညိတ် လာအဘ်ထွဲဒီး မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ အတာဟူးတာဂဲတဖ် လာတာကမာဂု ထိတ် တာဖ်လိမာငိးတာတုထိတ်ထိတ်ဘး ငိး ကိုအတာဖ်တာမာတဖ် နှ်လီ.

၆. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကို ကမာဘ်လိဖ်ဒု ငိး ဟ်ဖိုင်ယုတ် မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ တာရိုင်တာကျခိတ်သုတ်တ ဖ် လာ Part A အပူ ယုတ်ဒီး မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ တာရိုင်တာကျခိတ်သုတ် ဒ်အဖျါလါ တာရိုင်တာကျလါ လ်သုတ်တဖ်အံအပူ အသိးနှ်လီ.

a. မိတ် လာအဖိ ဘ်တာဆိတ်ထွဲမာစာအီလါ Title I, Part A အတာမာစာတဖ် ကဘ်တာကွမာအီလါ အကဟ် ဖိုင်မာသကိးတာ လာ သိတ်လိအပူ လာအဘ်တာကတ်ကတီနဲ့အီလါ အဖိ အ Title I ကို, ဟဲစတးကို ,တီဘျီကို, ငိး အိတ်ဖျာသိတုသါနံကို လာ တာဟ်ဖိုင်ယုတ် တာမာရိုင်ကျခိတ်သုတ်တဖ် ငိး လာတာရိုင်တာကျ သုတ်တဖ်အံအပူ တခါဘ်တခါ နှ်လီ.

၇. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကို ကဟ်နဲ့မူဒါ လါလ်သုတ်တဖ်အံ လါကမာဝဲ, လါအဟ်ယုတ်ဒီး မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသ ကိးတာ, တနံတဘျီ တာသမံသမိးကွါကဒါကု မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ သနူအဲအံ ဒ်သိးကအိတ်ဒီး တာသုတ်မံ သးမုတ် ငိး တာတုလီတီလီ လာတာမာဂုထိတ် Title I, Part A ကိုတဖ် အကံအစီ အဂီ နှ်လီ. တာသမံသမိးအဲ အံ ကဟ်ယုတ်ဒီး တာသုတ်ညါထံ တာမနူတဖ်လါ အတြိယုတ်မိတ်လါ မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ တာဟူးတာဂဲအ ပူ(လါဆိတ်တာ တာကွါထံဆိကမိတ်နှ်တာလါ မိတ်လါ အမုါကျါဝဲကွါလါသတြးတဖ်, ကုကွါတဖ်, ကတီ အကလံးကျိတ်ဘ်တဖ်, တသုကွဲးသုဖးတဖ်, မုတမုါ ကလုတ်နှ်တဖ် မုတမုါ ကလုတ်နှ်ဖိတဖ် အဂီ) တဖ် နှ်လီ. ကီရိုင်လီကဝီ ကသုတ်တာသမံသမိးအစာတဖ် ဘ်ထွဲဒီး အမိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ သနူ ငိး တာဟူး တာဂဲတဖ် လါကငုးအိတ်ထိတ် တာမာရိုင်ကျခိတ်သုတ် ဒ်သိး မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာအဲအံ ကဂုခိတ်ထိတ်, ငိး ကဘျီဘ်ကုဝဲ အမိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ သနူ ဖဲအလီမုါအိတ်,(လာအဟ်ယုတ်ဒီးမိတ်အတာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ) နှ်လီ.

a. ဖဲတာကီထိတ်သိ ကိးဘျီဒီး မိတ်တဖ် ကဘ်တာကွမာအီလါ ကီရိုင်လီကဝီကို, ကိုတဖျာဒ်ဝဲစုတ်စုတ် လါအ ကဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ လာ တာဟုတ်ကူဟုတ်ဖးတာအိတ်ဖိုင်အပူ လာတာကွါကဒါကု ကီရိုင်လီကဝီ မိတ်တာ ဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ သနူ ဟ်ယုတ်စုတ်ကိးဒီး အကိုဒ်ဝဲတဖျာအပတီဒ်ဝဲ မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ သနူ ငိး မိတ်-တာအါလီအီလီ တဖ်နှ်လီ. မိတ် ငိး ပုတဝါကရါဖိအဂုအဂါ အတာဟုတ်ကူဟုတ်ဖးတဖ် က ဘ်တာသုအီလါ တာကွါကဒါကု,တာမာဂုထိတ် မိတ် တာဟ်ဖိုင်မာသကိးတာ လါကီရိုင်လီကဝီခဲလါအဂီ ငိး ကိုတဖျာဘ်တဖျာအဂီ နှ်လီ.

၈. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကွီ ကသုဉ်ထိုင်ဝဲ ကွီ ဒီး မိပါ်တဖှ် အတံာ်သုတံာ်ဘဉ် လၢ မိပါ် တံာ်မၤသကိးတံာ် အဂံာ်ကဆူဉ် ထိုင်အဂီၢ်, ဒ်သိး ကမၤလီၤတံာ် မိပါ် အတံာ်မၤသကိးတဖှ် ကတုၤလီၤတီၤလီၤ ဒီး ကမၤစၢၤ ပုၤလၢအမၤသကိးတံာ်ဒီး ကွီတဖှ်, မိပါ်တဖှ်, ဒီး ပုၤတဝၢတဖှ် လၢကမၤလဲၤထိုင်လဲၤထီၤ ပုၤကွီဖိအတံာ်ဖဲးလိမၤဒီး တံာ်တုၤထိုင်ထိုင်ဘး, ခိဖျိ တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤ ဒ်အဘဉ်တံာ်ဟ်ဖျါထိုင်အီၤ ဒ်လဲၤတဖှ်အံၤအသိး န့ၣ်လီၤ.

a. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကွီ က, လၢအဟ်ယုာ်ဒီး Title I, Part A ကွီတဖှ် အတံာ်တိစၢၤမၤစၢၤ, ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တံာ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢမိပါ် လၢအဖိ ဘဉ်တံာ်ဆိုင်ထွဲမၤစၢၤအီၤလၢ ကီရိုင်လီကဝီကွီ မ့တမ့ၢ် ကွီ, ဒ်အကြားဝဲဘဉ် ဝဲအသိး, ဒ်သိးတံာ်ကနီၤပာ် တံာ်ဂ့ၢ်ခိဉ်တီၤ ဒ်လဲၤတဖှ်အံၤအသိး, ခိဖျိ တံာ်ဟံးန့ၣ်မူဒါ ဒ်အဘဉ်တံာ်တဲာ်ဖျါထိုင်အီၤ လၢ လံာ်တဆၢဝဲအံၤအပူၤ ...

- ကီရိုင် အတံာ်ဖဲးလိမၤဒီး တံာ်သုဉ်မံးမုာ် အပတီၢ်တဖှ်,
- ကီရိုင် အပုၤကွီဖိ တံာ်ဖဲးလိမၤဒီး တံာ်တုၤထိုင်ထိုင်ဘး အပတီၢ်တဖှ်, ကီရိုင် ဒီး လီၤကဝီ တံာ်ဖဲးလိမၤဒီး တံာ်သမံးမိးတဖှ် လၢအဟ်ယုာ်ဒီး ခၢဉ်စး တံာ်သမံးမိးတဖှ်,
- Part A အတံာ်လီၢ်တဖှ်,
- ကဘဉ် အံးထွဲကွာ်ထွဲ အဖိအတုာ်လဲၤထိုင်လဲၤထီၤတဖှ် ဒ်လဲၤ ဒီး
- ကဘဉ်မၤသကိးတံာ်ဒီး ကွီသရဉ်တဖှ် ဒ်လဲၤ န့ၣ်လီၤ.

ကဂ့ၢ်ဆံးဖိ တံာ်အိဉ်ဖိုင်တဖှ် ဒီး တံာ်အိဉ်ဖိုင်ဖးဒိဉ်တဖှ် ကဘဉ်တံာ်မၤအီၤ ဝဲကွီထိုင်အဆၢကတီၢ် လၢဒိတနံၣ်ညါ အတီၢ်ပူၤ လၢအဟ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးဒီး တံာ်လဲၤဟးအိဉ်သကိးဟံဉ်တဖှ် န့ၣ်လီၤ. တံာ်ဖိတံာ်လံၤလၢ တံာ်စးကျဲထုးထိုင်အီၤ တဖှ်ကဘဉ်တံာ်သုစ့ၢ်ကိးအီၤ ဒ်သိးလုာ်တခါအသိး လၢကမၤစၢၤမိပါ် ဒ်သိးအကနီၤပာ်ဂ့ၢ်ထိုင် ကီရိုင်အတံာ်သုဉ် မံးမုာ်အပတီၢ်, ကီရိုင် ဒီး လီၤကဝီ တံာ်ဒီးစးတဖှ်, ဒီး ဒ်သိးကအံးထွဲကွာ်ထွဲ အနီၢ်ကစၢ်အဖိ အတံာ်လဲၤထိုင် လဲၤထီၤဒ်လဲၤ(အဒိ.. မိပါ် အ့ထၢဉ်နဲးကျဲစၢၤ-Parent Portal) ဒီး တံာ်ဟ့ၣ်ကူဉ်ဟ့ၣ်ဖးတဖှ် လၢကဘဉ်ဆဲးကျိးဒီး ကွီအပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါဒ်လဲၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

b. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကွီ က, လၢအဟ်ယုာ်ဒီး အကွီတဖှ် အတံာ်တိစၢၤမၤစၢၤ, ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တံာ်ပိးတံာ်လီ တဖှ်ဒီး တံာ်သိဉ်လိတဖှ် ဒ်သိးကမၤစၢၤမိပါ် လၢအမၤသကိးတံာ်ဒီးအဖိ လၢတံာ်မၤဂ့ၢ်ထိုင် အဖိအတံာ်ဖဲးလိမၤဒီး တံာ်တုၤထိုင်ထိုင်ဘး, ဒ်အမ့ၢ် တံာ်သုကွဲးသုဖး အတံာ်သိဉ်လိ, ဒီး တံာ်သု စးဖိကဟဉ်ပိညါ, ဒ်အကြားဝဲဘဉ်ဝဲအသိး ,မိပါ်လၢအလုာ်ဒိဉ်ထိုင်ပုၤဂၤအဖိ တံာ်မၤသကိးတံာ် ခိဖျိ...

တံာ်မၤ မိပါ် တံာ်ဟ်ဖိုင်မၤသကိးတံာ် တံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤတဖှ် အစ့ၢ်ကတံာ် သၢလါတဘျီ လၢ Title I ကွီတဖှ်အပူၤအံၤ ကကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် မိပါ်တဖှ်လၢ တံာ်လၢအလီၢ်တဖှ် ဒီး တံာ်သိဉ်လိတဖှ်လၢ ကဘဉ်မၤလဲၤထိုင်လဲၤထီၤ အနီၢ် ကစၢ်အဖိ အတံာ်တုၤထိုင်ထိုင်ဘး လၢတံာ်သုကွဲးသုဖး, လံာ်တံာ်ဒုးတံာ်သုတံာ်ဘဉ်, တံာ်သုစးဖိကဟဉ်ပိညါ, အဂုာ် အဂၤတဖှ် န့ၣ်လီၤ. ကီရိုင်လီကဝီ ကကတဲာ်ကတီၤန့ၣ် တံာ်တိစၢၤမၤစၢၤ လၢကွီအပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဖှ်အဂီၢ် လၢ တံာ်လၢပုၤသုဉ်ညါသုအီၤတဖှ် (အဒိ.. ပုၤဒုးနဲဉ်တံာ်, ပုၤသိဉ်လိတံာ်, တံာ်ဂ့ၢ်ခိဉ်တီၤတဖှ်) ဒ်သိးအကမၤလၢပုၤ ကွီတဖျါဒီးတဖျါ အတံာ်လီၢ်ဘဉ် ကသုအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

c. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကွီ က, လၢအအိဉ်ယုာ်ဒီး အကွီ ဒီး မိပါ် အတံာ်တိစၢၤမၤစၢၤ, သိဉ်လိနဲဉ်လိဝဲ အကွီသရဉ် တဖှ်, ပုၤမၤစၢၤပုၤကွီဖိတဖှ်, ကွီခိဉ်တဖှ် ဒီး ပုၤမၤတံာ်ဖိအဂၤတဖှ်, လၢကဘဉ်မၤစၢၤ, ဆဲးကျိး, ဒီး မၤသ ကိးတံာ်ဒီးမိပါ် ဒ်ပုၤမၤသကိးတံာ်တပူၤယီ လၢအအိဉ်ဒီး အလုာ်အပူၤထဲသိးသိး ဒ်လဲၤ, ဒီး ကဘဉ် ဒုးသုထိုင်သုဉ် ထိုင် ဒီး မၤဘဉ်လိာ်ဖိဒု မိပါ် တံာ်ရဲဉ်တံာ်ကျဲၤတဖှ် ဒ်လဲၤ ဒီး ဒုးစဲဘူး မိပါ်ဒီးကွီတဖှ် ခိဖျိ...

ကွီသရဉ်အသိ လၢကီရိုင်လီကဝီလဲၤလၢ ကဘဉ်တံာ်ကတဲာ်ကတီၤ သိဉ်လိဆိအီၤ ဒ်သိး အကဘဉ်ဆဲးကျိးဒီး မိပါ် ဂ့ၢ်ဂ့ၢ် လၢအအိဉ်ဒီးအခိပညီ ဒီး တံာ်ကဲဘျူးကဲဖိုင်အကျဲ ဒ်လဲၤ န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤတံာ်ဖိမဲလၢ ကဘဉ်တံာ်ကတဲာ် ကတီၤန့ၣ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသုဉ်လၢ တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ် တနံၣ်တဘျီ လၢအကမၤသိထိုင်က့ၤ အတံာ်သုတံာ်ဘဉ်တဖှ် တမံၤယီ ဒ်န့ၣ်အသိး စ့ၢ်ကိး လီၤ.

- d. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကွီ က, မအါထိုင် တ်လာပုမအီအီသု ဒီး ကြားဝဲဘဉ်ဝဲတဖဉ်, မညီထိုင် ဒီး နှလီ မသကိးတ်တပူယီလါ မိပ်တ်ဟ်ဖိုင် မသကိးတ် တ်ရိုင်တ်ကျဲအပူ ဒီး တ်ဟူးတ်ဂဲတဖဉ် ယုဒီး Head Star, Reading First, Early Reading First, Even Start, Home Instruction Programs လါ Preschool Youngsters အဂီ, the parents as Teachers Program,ဒီး ကျဲကွီတဖဉ် ဒီး တ်ရိုင်တ်ကျဲအဂုအဂါအပူ, ဒီး ကမဲဝဲ တ်ဟူးတ်ဂဲ အဂါတဖဉ်, ဒ်အမ့ မိပ် တ်ကူတ်ဖး အလီတဖဉ်, လါ အဟုဂ်ဂံဟုဂ်ဘါဒီး တိစါမါစါ မိပ် ဒ် သိးအကသု မသကိးတ်လာပုပု လါအဖိ အတ်ကူတ်ဘဉ်ကူသုအပူ,ခိဖျိ...

ကီရိုင်လီကဝီခဲလင် တ်ဂုခိဉ်တီ ဝ မိပ် တ်ဟုဂ်ကူတ်ဟုဒ်ဖး တ်အိဉ်ဖိုင် ကဘဉ်တ်မအီတနံဉ်တဘျီ လါ တ်ကမဘဉ်လိ တ်နီဟုဂ်လီတ်ခွဲတ်ယာ လါခါလါကဟဲ တ်သိဉ်လိအဂီ ဒီး တ်ဟူးတ်ဂဲတဖဉ် လါအဘဉ်တ်ကတဲကတီန့အီလါ တ်လီတဘျးတီ (အဒိ, Head Start, Even Start, Birth to Three, Community Counseling Services, အဂုအဂါတဖဉ်) လါပုတဝါအပူ, တ်မန့အါထိုင် မိပ် တ်ဆဲးကျိးလိသး ဒီး မိပ် တ်တိစါမါစါ အလီလါ အဘဉ်တ်ကတဲကတီန့အီလါ ကီစဉ်အပတီအသိး စုကိးန့လီ.

- e. ဟူရိုင်ကီရိုင်လီကဝီကွီ ကဟံးန့မူဒါဒ်လင်အံအသိး လါကမလီတံဝဲလါ တ်ဂုတ်ကျိလါအဘဉ်ထွဲ ဒီး ကွီတဖဉ် ဒီး မိပ် တ်ရိုင်တ်ကျဲတဖဉ်, တ်အိဉ်ဖိုင်တဖဉ်, ဒီး တ်ဟူးတ်ဂဲအဂုအဂါတဖဉ်, ကဘဉ် တ်ဆုလီအီဆု မိပ်လါအဖိဟ်ဖိုင်မသကိးတ်တဖဉ်အအိဉ် လါလံလါတ်နါပါအီသု ဒီး တမံယီတဖဉ်, လါအဟ်ယုဒီး လံအဂါလါတ်ယုထါအီသု ဝဲတ်မုယုထိုင်အီအခါ, ဒီး, တ်မအါထိုင်အီ ဆုညါတပတီသု, လါ ကျိလါ မိပ်နါပါဝဲသု...

တ်ထဲဂံထဲဘါခဲလင် ကဘဉ်တ်မအီ လါတ်ကကတဲကတီန့ တ်ဂုတ်ကျိဘဉ်ထွဲဒီး ကွီ ဒီး ပုတဝါတ်ဟူးတ်ဂဲတဖဉ်, တ်အိဉ်ဖိုင်တဖဉ်, အဂုအဂါတဖဉ်, လါကျဲလါတ်နါပါအီသု, (အဒိ, ကျိတါတကျိ တ်ကွဲကျိထံ) တ်ကွဲကျိထံကုလံဆု ကျိလါပုအနီကစါနါပါဝဲ. တ်အဝဲအံ ကဟ်ယုဒီး ပုတဲကျိထံတ်လါ ပုနါတအါအဂီ ဒီး ပုအနါယါအဂီ, ယုဒီး ပုလါအကတီကျိအဂါတဘဉ်တဖဉ်အဂီ စုကိးန့လီ.